

COUNSELING ROLE OF NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS IN THE PUBLIC HEALTH FIELD

SAVJETODAVNA ULOGA NEVLADINIH ORGANIZACIJA U JAVNOZDRAVSTVENOM PODRUČJU

KERMC, Ino; NJAVRO, Filip; RELIC, Danko; MRAK, Maksimilijan; IVKOVIC, Jakov & VUKOJA, Ivan

Abstract: Non-governmental organizations (NGOs), with public administration and private companies, form the three pillars of modern democratic society. All three segments create a balance in society through sharing ideas, resources and responsibilities. Observing from the aspect of NGOs and noticing insufficient communication towards the remaining two segments, we established in 2009. the Association of Public Health "Andrija Štampar" (Association). Motivated by the successful and recognized projects of the Association, in 2019. we established the Advisory Center for synergistic cross-sectoral cooperation as a place of access to a comprehensive offer of professional advice with the goal of improving communication with the public administration and private companies.

Key words: non-governmental organizations, public health, consulting

Sažetak: Nevladine organizacije (NVO), uz javnu upravu i privatna poduzeća čine tri okosnice suvremenog demokratskog društva. Sva tri segmenta svojim međudjelovanjem stvaraju ravnotežu u društvu dijeleći ideje, resurse i odgovornosti. Promatrajući iz aspekta NVO i primjećujući nedovoljno formiranu komunikaciju prema ostala dva segmenta osnovali smo 2009. Udrugu narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ (Udruga). Motivirani uspješno provedenim i prepoznatim projektima Udruge, 2019. godine osnovali smo Savjetodavni centar za sustavnu i sinergijsku suradnju strukovnih i zagovaračkih organizacija Udruge kao mjesto pristupa sveobuhvatnoj ponudi stručne savjetodavne pomoći i temelj osnaživanja veza NVO s javnim tijelima i privatnim poduzećima.

Ključne riječi: nevladine organizacije, javno zdravstvo, savjetovanje

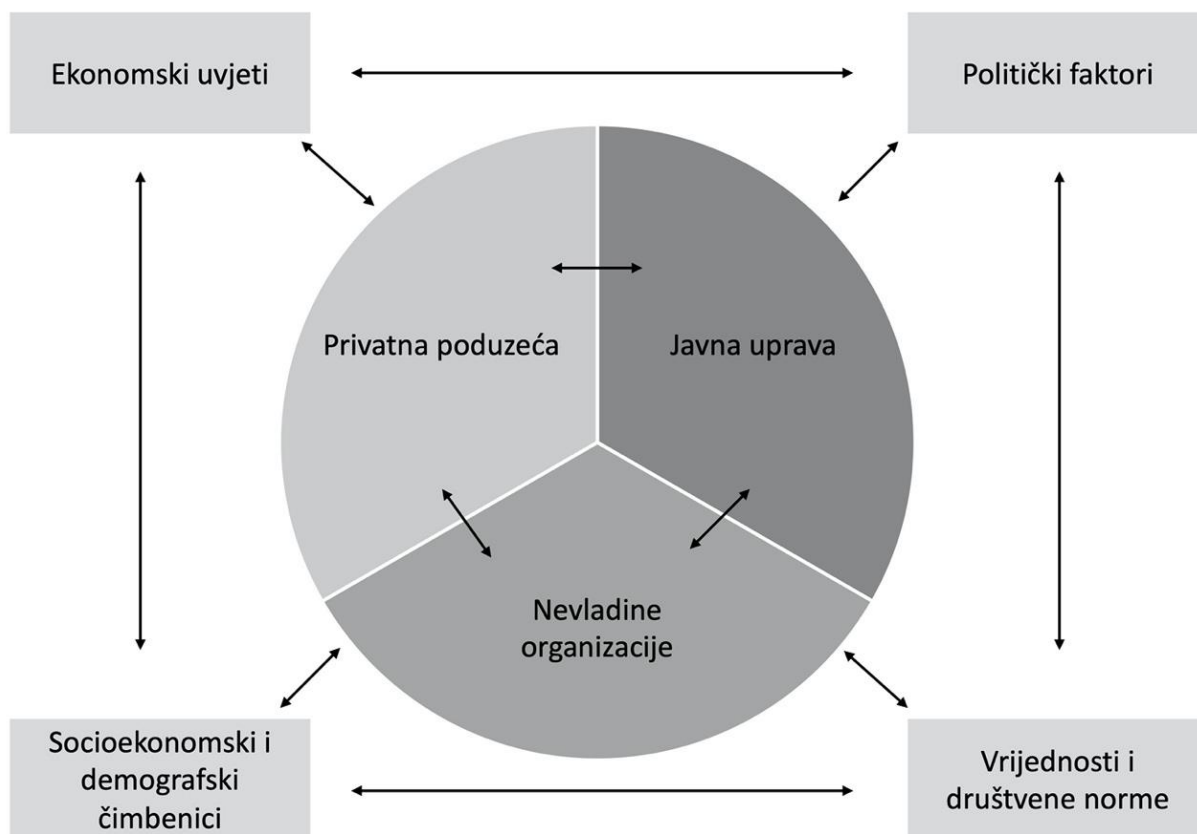
Author's data: Ino Kermc^{1,2}, ino.kermc@gmail.com, Filip Njavro¹, Danko Relić¹, Maksimilijan Mrak¹, Jakov Ivković¹, dr.sc. Ivan Vukoja^{1,3}, **1.** Udruga narodnog zdravlja „Andrija Štampar“, **2.** Dom zdravlja Zagreb – Centar **3.** Opća županijska bolnica Požega

1. Uvod

Općenito je prihvaćeno da su suvremena demokratska društva izgrađena oko tri sektora: javne uprave, privatnih poduzeća i nevladinih organizacija (NVO). Ova tri sektora moraju raditi zajedno kako bi društvo doveli do ravnoteže. U okruženju koje se brzo mijenja, NVO moraju posjedovati potrebne sposobnosti za suočavanje s novim izazovima i nastaviti doprinosti poboljšanju života ljudi i zajednica. Drugim riječima, NVO moraju biti sposobne istinski voditi i preuređivati složeni svijet društvene intervencije.

U samom srcu trenutnog, složenog okruženja, karakteriziranog dinamizmom i brzim promjenama vidimo da su sva tri sektora usko povezana jer razmjenjuju ideje, resurse i odgovornosti. [1]

Kako je prikazano na slici 1. na sva tri sektora utječu i dosljedno mijenjanje vanjskih sila, poput sociodemografskih čimbenika, ekonomskih uvjeta, političke dinamike i vrijednosti i normi zajednice. Ova konvergencija evoluirajućih čimbenika stvara okolišni kontekst u kojem moraju djelovati inicijative za izgradnju kapaciteta.

Slika 1. Povezanost tri sektora i vanjski čimbenici koji na njih utječu (bazirano na grafici Vernis i sur. [1])

Kao što literatura sugerira, neprofitne organizacije formiraju se kako bi popunile praznine koje su ostavile vlada i privatna poduzeća. Primjerice, neprofitna organizacija započinje s radom kako bi zadovoljila potrebe nezadovoljne populacije ili kako bi zadovoljila uočene potrebe u zajednici. Tijekom svog djelovanja, neprofitna organizacija surađuje i konkurira drugim neprofitnim organizacijama te poslovnim i državnim subjektima. [2]

2. Osnutak i projekti Udruge narodnog zdravlja „Andrija Štampar“

Promatrajući nedovoljni angažman javne uprave, slab interes privatnih poduzeća radi neprofitabilnosti u polju promocije zdravlja i prevencije bolesti te nedovoljno formiranu komunikaciju NVO prema ostala dva segmenta 2009. godine osnovali smo Udrugu narodnog zdravlja „Andrija Štampar“.

Vođena navedenim problemima, skupina studenata medicine i mladih liječnika 2009. godine okupila se u Udruzi narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ s ciljem promocije javnozdravstvenih težnji i načela Andrije Štampara, posebice onoga koje govori kako je glavno mjesto liječničkog djelovanja tamo gdje ljudi žive, a ne ordinacija. Iste godine pokrenut je i najveći i najznačajniji projekt Udruge – Stručno-edukacijski simpozij „Štamparovi dani“. „Štamparovi dani“ danas predstavljaju troetafni projekt koji se sastoji od međunarodnog simpozija „Zdravi stilovi života“, programa prevencije međuvršnjačkog nasilja „Budi cool, ne budi bully“ i javnozdravstvene akcije mjerenja krvnog tlaka te glukoze i lipida u krvi u ruralnim predjelima Požeštine. Međunarodni simpozij „Zdravi stilovi života“ iz godine u godinu okuplja ugledne predavače iz hrvatske i inozemstva te se u sklopu istoga redovito prezentiraju brojni relevantni radovi iz spomenutog područja. Nezaobilazan dio „Štamparovih dana“ predstavlja i program prevencije međuvršnjačkog nasilja „Budi cool, ne budi bully“ u sklopu kojega studenti i mladi liječnici, obilazeći osnovne škole u Požeštini, promoviraju toleranciju i govore učenicima o pogubnosti međuvršnjačkog nasilja te djeluju u smjeru njegova smanjenja ili sprječavanja. Učenicima se pri tome dijele i brošure s prigodnim tekstovima o međuvršnjačkom nasilju te načinima ponašanja i aktivnostima kojima se takvo nasilje može prevenirati. Studenti su aktivno uključeni i u promicanje javnog zdravstva u selima Požeštine, a to ostvaruju mjereći krvni tlak, glukozu i lipide u krvi te informirajući stanovništvo o zdravim životnim stilovima radi poboljšanja kvalitete života i produljenja životnog vijeka. [3]

Temeljni cilj djelovanja Udruge tijekom proteklih jedanaest godina postojanja jest okupljanje studenata medicine, mladih liječnika, ostalih studenata i akademskih građana te stručnjaka iz navedenog područja čije je djelovanje usko vezano uz promicanje narodnog zdravlja, svijesti o važnosti zdravlja, zdravih stilova života te prevencije bolesti. Ustrajan dugogodišnji rad članova Udruge rezultirao je osmišljavanjem i realizacijom brojnih preventivno-promotivnih programa prepoznatih kako na lokalnoj, tako i regionalnoj, državnoj i međunarodnoj razini.

3. Osnutak Savjetodavnog centra za sustavnu sinergijsku suradnju strukovnih i zagovaračkih organizacija Udruge narodnog zdravlja „Andrija Štampar“

Uspon znanstvene logike u svijetu NVO povezan je s nizom određenih ciljeva i aktivnosti među organizacijama. Racionalizirane ili znanstvene aktivnosti su one koje uključuju proizvodnju i širenje znanja, poput zagovaranja, umrežavanja stručnjaka, provođenja istraživanja ili pružanja stručnih savjeta kreatorima politika. Osim toga to su i aktivnosti koje uključuju obuku profesionalaca, širenje informacija o najboljim praksama ili sazivanje konferencija i sastanaka radi okupljanja stručnjaka na tom području. [4]

Motivirani uspješno provedenim i prepoznatim projektima Udruge te želeći primijeniti znanstvenu logiku u radu NVO 2019. godine osnovali smo Savjetodavni centar za sustavnu i sinergijsku suradnju strukovnih i zagovaračkih organizacija Udruge (dalje Savjetodavni centar) kao mjesto pristupa sveobuhvatnoj ponudi stručne savjetodavne pomoći i temelj osnaživanja veza NVO s javnim tijelima i privatnim poduzećima.

Savjetodavni centar usmjeren je na pružanje potpore subjektima u prepoznavanju, pripremi i razvoju programa unaprjeđenja zdravlja stanovništva. Osim toga, donosi nove zdravstvene politike i politike za unaprjeđenje zdravstvenog sustava, razvoj zdravstvenih politika, uvođenje inovacija u zdravstvenu zaštitu i primjenu novih zdravstvenih tehnologija te promicanje integrirane zdravstvene skrbi i javnog zdravlja. Savjetodavni centar omogućuje razmjenu znanja, praktičnih vještina i rezultata istraživanja među zdravstvenim stručnjacima i stručnjacima srodnih struka u svrhu poboljšanja kvalitete rada na području zaštite zdravlja i prevencije bolesti u cijeloj Republici Hrvatskoj. On djeluje u sinergiji sa znanstvenim i stručnim ustanovama, strukovnim i stručnim organizacijama, organizacijama pacijenata i srodnih nevladinih organizacija, s tijelima nacionalne, lokalne i regionalne samouprave. Tako tijelima javne uprave daje direktnu vezu sa stručnjacima u području javnog zdravlja, ali i povratnu vezu od strane samih korisnika javnozdravstvenih programa, a privatnim poduzećima platformu za razvoj novih znanja i inovacija u području javnog zdravlja.

Svrha Savjetodavnog centra je informiranje, edukacija i savjetovanje u cilju promicanja, razvoja i unaprjeđenja zdravlja pojedinaca i kvalitete života zajednice, jačanja povezanosti i suradnje u djelovanju svih dionika zaštite zdravlja te podizanja razine svijesti o fizičkom, emocionalnom, mentalnom i socijalnom aspektu zdravlja.

4. Zaključak

Prikazana intervencija u području NVO na primjeru djelovanja Udruge narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ i njenog Savjetodavnog centra dobar je primjer kako NVO mogu utjecati na procese u društvu i sinergiju različitih sektora. Mana ovakvog pristupa je svakako relativna subjektivnost te pogled samo iz perspektive NVO. U

budućoj analizi bilo bi zanimljivo vidjeti utjecaj Udruge ili NVO iz perspektive privatnih poduzeća ili javne uprave kako bi se dobila šira slika i objektivniji rezultati.

Djelovanjem kroz rad Udruge na području zaštite zdravlja i prevencije bolesti postizemo nužnu ravnotežu u sustavu kojeg čine javna uprava, privatna poduzeća i NVO. Pružanjem usluga Savjetodavnog centra svoja iskustva iz mnogobrojnih uspješnih projekata translatiramo prema javnoj upravi te privatnim poduzećima, definirajući jasnu sponu prema ekspertima i krajnjim korisnicima, a sve u svrhu promicanja narodnog zdravlja, svijesti o važnosti zdravlja, zdravih stilova života te prevencije bolesti.

5. Literatura

- [1] Vernis, A. (2006). *Nonprofit organizations: challenges and collaboration*, Palgrave Macmillan, 978-0-230-50588-9, Basingstoke [England]; New York
- [2] De Vita, C. J., & Twombly, E. (2001). *Building capacity in nonprofit organizations*. C. Fleming (Ed.). The urban institute, Washington, DC
- [3] Njavro, F., Siladi, N., Prpić, T., Rkman, D., Kermc, I., Mrak, M., ... Vukoja, I. (2018). Deset godina stručno-edukacijskog simpozija „Štamparovi dani“. *Hrana u zdravlju i bolesti, Specijalno izdanje (10. Štamparovi dani)*, 86-92. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/218633>
- [4] Bromley, P. (2010). The Rationalization of Educational Development: Scientific Activity among International Nongovernmental Organizations. *Comparative Education Review* 54, 577–601, 0010-4086

Photo 034. Vilin konjic / Dragonfly